

LAKIALOITE 61/2004 vp

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tämän lakialoitteen tarkoituksena on turvata lapsen etu silloin, kun väkivaltainen vanhempi tapaa lapsiaan, ja silloin, kun on olemassa riski lapsen kaappaamiselle tapaamisen yhteydessä. Perheväkivalta on liian usein vaiettu ongelma, joka koskettaa satojatuhsia suomalaisia —

mukana lapsia ja nuoria. Kansainvälinen lapsikaappaus on henkistä pahoinpitelyä, ja siihen liittyy usein manipulointia ja pelottelua, myös väkivaltaa. Näiden ongelmien vähentämiseksi valtiovallan on velvoitettava valvottuun tapamiseen silloin, kun lapsen etu sitä vaatii.

PERUSTELUT

Perheväkivallan seuraukset ovat traumaattisia. Mitä enemmän ihmisellä on siitä kokemuksia, sitä vakavampia ovat ongelmat — mm. suru, tuska, toivottomuus, viha ja jopa mielenterveys- ja päihdeongelmat. Perheen sisäisen lähestymiskiellon ja sen, että syytetty perheväkivallasta ei voisi asianomistajan pyynnöstä enää peruuttaa (HE 144/2003 vp), lisäksi on erityisesti lapsiin kohdistuvan perheväkivallan vastaisen työn parantamiseksi huolehdittava siitä, että lapsen tapaaminen toteutetaan valvottuna, jos on olemassa perusteltua syytä pelätä lapsen fyysisen tai psyykkisen terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin olevan uhattuna tai vaarassa tapaamisen aikana.

Lapsen suojelemisen on aina oltava etusijalla. Onkin täysin oikeudetonta, että uhkasakko-

järjestelmällä pakotetaan lapsi tapaamaan väkivaltaista etähuoltajaa. Liian usein lähihuoltajaa uhataan uhkasakoilla, ellei hän luovuta lasta esimerkiksi viikonlopputapaamiseen, vaikka lapsi on pelokas. Kansainvälisen lapsikaappauksen vastaisessa työssä on äärimmäisen tärkeää keskittyä ennaltaehkäisyyn. Tässä mielessä vanhemman velvoittamisesta valvottuun tapaamiseen olisi lapselle monessa tapauksessa korvaamatonta hyötyä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8 päivänä huhtikuuta 1983 annettuun lakiin (361/1983) uusi 9 a § seuraavasti:

9 a §
Valvottu tapaaminen

Tuomioistuin voi määrätä tapaamisoikeuden toteuttamisesta valvottuna, jos on olemassa perusteltu syy epäillä lapsen fyysisen tai psyykki-

sen terveyden, turvallisuuden tai hyvinvoinnin olevan uhattuna tai vaarassa tapaamisoikeuden aikana.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Helsingissä 13 päivänä toukokuuta 2004

Marjukka Karttunen /kok
Raija Vahasalo /kok
Marja Tiura /kok
Leena Harkimo /kok
Jere Lahti /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Sari Sarkomaa /kok
Suvi Lindén /kok
Tony Halme /ps
Anne Holmlund /kok
Kari Kärkkäinen /kd
Erkki Virtanen /vas
Paula Risikko /kok
Petri Salo /kok

Tapani Mäkinen /kok
Ahti Vielma /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Jyrki Katainen /kok
Jyri Häkämies /kok
Jari Vilén /kok
Reijo Paajanen /kok
Saara Karhu /sd
Arto Satonen /kok
Maija Perho /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Esko Kurvinen /kok
Martin Saarikangas /kok
Ville Itälä /kok